

مَلِك

بَحْر

در قرآن کریم آمده است که «حضرت موسی (ع)» در ضمن سفر، با حضرت خضر (ع) که قصد سفر از طریق «بحر» را داشت، برخورد کرد و از او خواست تا اجازه دهد که در آن سفر همراهش باشد. خضر گفت تو طاقت همراهی با مرا نداری. موسی بر روی «صخرة» نشست و گفت به یاری پروردگار، بُردبار خواهم ماند. خضر گفت پس باید صبور باشی. موسی پذیرفت. هر دو در «سفینه» نشستند. پس از مدتی خضر شروع به سوراخ کردن «سفینه» کرد. موسی با تعجب پرسید آیا قصد داری «سفینه» را غرق کنی؟

كَنْز

سَفِينَة

خضر پاسخ داد: نگفتم نمی توانی صبور باشی! موسی عذرخواهی کرد. چون در خشکی به «قریه» رسیدند، گرسنه بودند، از مردم آن «قریه» تقاضای غذا کردند اما هیچ کس به آن‌ها اعتنا نکرد. برای استراحت در سایه‌ی «جدار»ی که در حال فروریختن بود، نشستند. خضر به تعمیر آن «جدار» پرداخت و آن را بازسازی کرد. «جدار» از آن دو پسر یتیم از اهل «مدینه» بود. موسی گفت لا اقل در برابر کاری که انجام دادی از مردم «قریه» غذایی طلب می کردی. خضر گفت باز هم بی تابی کردی! اینک زمان جدایی ما دو تا است اما پیش از آن، علت آنچه را که کردم، برایت می گویم. آن «سفینه» از آن بینوایانی بود که در «بحر» زحمت می کشیدند تا زندگی کنند و در ساحل «بحر»، «مَلِك» ظالمی بود که «سفینه»های سالم را غصب می کرد. خواستم تا «سفینه» برای صاحبانش بماند. اما در زیر آن «جدار»، «کنز»ی است که متعلق به دو کودک یتیم است. خواستم که «جدار» تا زمان بزرگ شدن بچه‌ها، سالم بماند تا آن‌ها بتوانند «کنز» را بیابند.

مَدِينَة

جِدَار

صَخْرَة

قَرْيَة

جدول داستان
خضر و موسی (ع)

جوابها را با کلمات عربی بنویسید.

- ۱ - موسی کنار دریا روی آن نشسته بود.
- ۲ - دو پسر یتیم در آنجا زندگی می کردند.
- ۳ - خضر به تعمیر آن پرداخت.
- ۴ - خضر آن را سوراخ کرد.
- ۵ - زیر دیوار قرار داشت.
- ۶ - اهالی آن به خضر و موسی (ع) غذا ندادند.
- ۷ - کشتی ها را غصب می کرد.
- ۸ - سفر موسی (ع) و خضر (ع) از آنجا بود.

الْتَمْرِينُ الثَّانِي

در هر ردیف، یک کلمه با سه تایی دیگر فرق دارد، آن کلمه را با علامت * مشخص کنید:

۱- مَلِكٌ صَخْرَةٌ بَحْرٌ جِدَارٌ

۲- صَخْرَةٌ مَدِينَةٌ كِتَابٌ سَفِينَةٌ

۳- كَنْزٌ بَحْرٌ جِدَارٌ قَرْيَةٌ

۴- نَافِذَةٌ* دَفْتَرٌ سَاعَةٌ سَفِينَةٌ

۵- طَالِبٌ* قَلَمٌ مَلِكٌ صَوْرَةٌ*

۶- بَابٌ* مَدِينَةٌ صَوْرَةٌ سَاعَةٌ

* کلمات مشخص شده‌ی ردیف‌های ۱- ۳- ۵ را در جدول زیر قرار دهید:

صَخْرَةٌ	۱
	۳
	۵

* کلمات مشخص شده ی ردیف های ۲-۴-۶ را در جدول زیر قرار دهید:

	۲
	۴
	۶

الْتَمَرِينُ اَلثَّالِثُ

بر اساس کلمات خوانده شده، کلمات زیر را با قرار دادن حروف مناسب

کامل کنید:

سفید... جد... ص... طالع...
ناف... ک... بَح... مد...نة

الْتَمَرِينُ اَلرَّابِعُ

کلمات زیر را همراه با «ة» بنویسید:

مؤمن، سعيد، معلّم، مُسَلِّم *، طالب

الْتَمْرِينُ الْخَامِسُ

كدام تصویر با کدام کلمه مناسب است؟ آن‌ها را با یک خط به هم وصل کنید؛ سپس معنی کلمه را در داخل مثلث مقابل بنویسید:

کتاب

ساعة

قلم

صخرة

نافذة

سفينة

جدار

صورة

خوب است بدانیم که:

کلمات عربی در نوشتن و خواندن مانند زبان فارسی است و ما فارسی زبان‌ها از این لحاظ مشکل چندانی نداریم.

علت این امر به نظر شما چیست؟

جواب ساده است! چنان‌که می‌دانیم حروف الفبای زبان عربی با زبان فارسی مشترک است. به بیست و نه حرف عربی ذیل نگاه کنید:

أ (همزه) - ب - ت - ث - ج - ح - خ - د - ذ - ر - ز - س -
ش - ص - ض - ط - ظ - ع - غ - ف - ق - ك - ل - م - ن - ه -
و - ا (الف) - ي

با کمی دقت درمی‌یابیم که این حروف که آن‌ها را «حروف هجاء» می‌نامند، عیناً مانند حروف زبان فارسی می‌باشند، با این تفاوت که در زبان فارسی چهار حرف «پ، چ، ژ، گ» بر آن‌ها افزوده می‌شود.

الدِّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

در هر یک از آیات زیر کلمه‌ای که در متن درس با آن آشنا شده‌اید حذف شده، کلمه‌ی مورد نظر را با توجه به معنی آیه در جای خود قرار دهید سپس آن کلمه را داخل مستطیل نیز بنویسید:

﴿سَحَرَّ لَكُمْ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْ...﴾ خداوند کشتی‌ها را به تسخیر شما در آورد تا در دریا حرکت کنند.

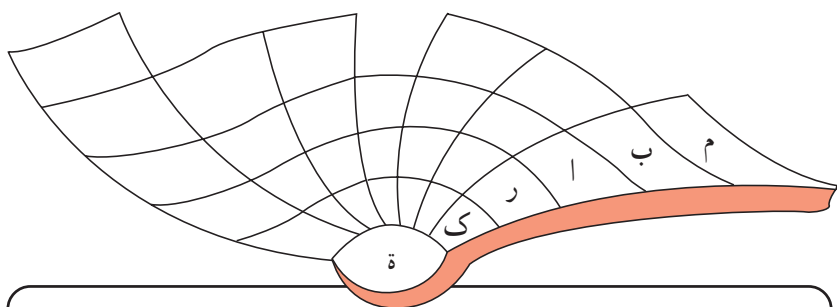
﴿ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا... كَانَتْ آمِنَةً﴾^۱ خداوند قریه‌ای را مثال زد که امنیت داشت.

﴿أَمَّا الـ... فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ﴾^۲ اما کشتی از آن بینوایانی بود.

﴿وَجَاءَ أَهْلُ الـ... يَسْتَبْشِرُونَ﴾^۳ اهل شهر شادی کنان آمدند.

کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده، از نظر داشتن و نداشتن علامت «ة» با هم فرق دارند. هر یک از آن‌ها را در جای مخصوص خود بنویسید:

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ. مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ؛ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ. الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ، يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ﴾^۴

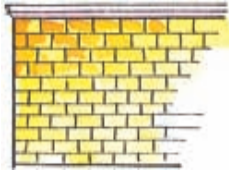

دارای
علامت «ة»

بدون
علامت «ة»

هَذَا بَحْرٌ.

هَذَا جِدَارٌ.

هَذَا قَلَمٌ.

هَذَا كِتَابٌ.

هَذِهِ شَجَرَةٌ.

هَذِهِ سَفِينَةٌ.

هَذِهِ سَاعَةٌ.

هَذِهِ صُورَةٌ.

نکته‌ها

کلمه‌ی «هذه» برای اشاره به کلماتی به کار می‌رود که معمولاً در آخر آن‌ها حرف «ة» باشد.

الْتَمْرِينُ الْأَوَّلُ

در هر خانه شماره‌ی تصویر مناسب را قرار دهید:

١

٢

هذه سَفِينَةٌ.

هذا بابٌ.

٣

٤

هذا رَجُلٌ *.

هذه مَدْرَسَةٌ.

٥

٦

هذا ثَوْبٌ *.

هذه امْرَأَةٌ *.

٧

٨

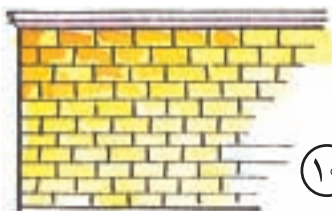
هذا جِدَارٌ.

هذه صَخْرَةٌ.

هذه نَجْمَةٌ *.

٩

١٠

هذه حَمَامَةٌ *.

الْتَّمْرِينُ الثَّانِي

در مقابل جمله‌ی صحیح «ص» و در مقابل جمله‌ی غلط «غ» قرار دهید:

☐	هذه مَدِينَةٌ.	☐	هذا بَحْرٌ.
☐	هذا سَيَّارَةٌ*.	☐	هذا ماءٌ*.
☐	هذا إِمْرَأَةٌ.	☐	هذه جَبَلٌ*.
☐	هذه مَسْجِدٌ.	☐	هذه حَدِيقَةٌ*.
☐	هذا نَافِذَةٌ.	☐	هذا رَجُلٌ.
☐	هذه بَقْرَةٌ*.	☐	هذا طَالِبَةٌ.

الْتَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

جای خالی هر جمله را با کلمه‌ی مناسب پر کنید:

... حَدِيقَةٌ.
 ... صَلَاةٌ*.
 ... شَارِعٌ*.
 ... جَبَلٌ.
 ... سَيَّارَةٌ.
 ... فَاكِهَةٌ*.

هذه ...
 ... تَوْبٌ.
 ... هذا ...
 ... بَقْرَةٌ.
 ... هذا ...
 ... هذه ...

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

با توجه به تصویر، جمله‌ی صحیح را مشخص کنید:

هذه فاكهةٌ.
هذا فاكهةٌ.
هذه شجرةٌ.

هذا ثوبٌ.
هذا مدرسةٌ.
هذه مدرسةٌ.

هذا جدارٌ.
هذه شجرةٌ.
هذا شجرةٌ.

هذا بحرٌ.
هذه بحرٌ.
هذه قريةٌ.

هذا سفينةٌ.
هذه سفينةٌ.
هذه مدينةٌ.

هذه رجلٌ.
هذا بحرٌ.
هذا رجلٌ.

هذا سيارةٌ.
هذا جدارٌ.
هذه سيارةٌ.

هذه امرأةٌ.
هذا امرأةٌ.
هذا بيتٌ.

هذه بيتٌ *.
هذا بحرٌ.
هذا بيتٌ.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

هر یک از کلمات هذا و هذه را به کلمات مناسب مقابل آن‌ها وصل کنید.

التَّمْرِينُ السَّادِسُ

با اسم اشاره‌ی مناسب جمله‌های زیر را کامل کنید:

- ۱ - ... بَيْتٌ .
- ۲ - ... مَوْعِظَةٌ * .
- ۳ - ... مَعَلِّمٌ .
- ۴ - ... حَدِيقَةٌ .
- ۵ - ... طَالِبَةٌ .
- ۶ - ... أُمَّةٌ * .

خوب است بدانیم که:

اغلب حروف هجاء فارسی و عربی از لحاظ تلفظ، فرق چندانی با یکدیگر ندارند. مگر در هشت حرف زیر که تلفظ آن‌ها در زبان فارسی با زبان عربی کاملاً فرق می‌کند. و حتماً تاکنون در خواندن نماز و تلاوت قرآن کریم به این موضوع توجه کرده‌اید:

تلفظ کلمه در فارسی	کلمه‌ی عربی	حرف
سَمین (فربه)	ثَمین (گران‌بها)	ث
هَمیم (با همت)	حَمیم (صمیمی)	ح
زَکیّ (پاکیزه)	ذَکیّ (باهوش)	ذ
سار (حرکت کرد)	صار (شد)	ص
زَلّ (لغزید)	ضَلّ (گمراه شد)	ض
تَلّ (تپه)	طَلّ (شبنم)	ط
زاهر (درخشان)	ظاهر (آشکار)	ظ
أمل (امید)	عمل (کار)	ع

چنان‌که دیدیم تلفظ کردن حروف به صورت غیر صحیح، علاوه بر نادرست بودن، سبب می‌شود که مفهوم کلمات کاملاً تغییر کند. بنابراین لازم است همان‌گونه که در خواندن نماز و تلاوت قرآن این نکات را رعایت می‌کنیم، در خواندن سایر عبارات عربی نیز حتماً تلفظ صحیح حروف را مدّ نظر قرار

دهیم.

الدراسات القرآنية

در هر یک از آیات، «هذا» یا «هذه»، حذف شده است. آن را در جای صحیح خود قرار دهید:

این راه راست پروردگارت است. انعام/۱۲۶	﴿... صِرَاطُ رَبِّكَ﴾
این دلیلی روشن برای مردم است. آل عمران/۱۳۸	﴿... بَيَانٌ لِلنَّاسِ﴾
این جادویی آشکار است. نمل/۱۳	﴿... سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾
این مبارک قرآنی است. انبیاء/۵۰	﴿... ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ﴾
به این درخت نزدیک نشوید. اعراف/۱۹	﴿... لَا تَقْرَبَا... الشَّجَرَةَ﴾
... پروردگار این خانه. قریش/۳	﴿... رَبِّ... الْبَيْتِ﴾
این کتابی است مبارک که آن را نازل کرده ایم. انعام/۱۵۵	﴿... كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ﴾
این پسری است. یوسف/۱۹	﴿... غَلامٌ﴾
این شریعت شماسست، شریعتی یگانه. انبیاء/۹۲	﴿... أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً﴾
این قرآن را به تو وحی کردیم. یوسف/۳	﴿... أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ... الْقُرْآنَ﴾